

„Europejski Fundusz Rolny na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich: Europa inwestująca w obszary wiejskie”.

RAPORT EWALUACYJNY

Z WDRAŻANIA LOKALNEJ STRATEGII ROZWOJU I FUNKCJONOWANIA LOKALNEJ GRUPY DZIAŁANIA STOWARZYSZENIE N.A.R.E.W. – NARWIAŃSKA AKCJA ROZWOJU EKONOMICZNEGO WSI ZA ROK 2016

OPRACOWANIE:

Biurow Stowarzyszenia N.A.R.E.W. - Narwiańska Akcja Rozwoju Ekonomicznego Wsi

Stowarzyszenie N.A.R.E.W.-Narwiańska Akcja Rozwoju Ekonomicznego Wsi

Ul. Lipowa 4; 18-106 Turośń Kościelna; tel. i faks: 85 650 51 04

www.stowarzyszenienarew.org.pl; biuro@stowarzyszenienarew.org.pl

cnoroszcz, Kobylin-Borzmy, Poświętne, Krypno, Łapy, Sokoly, Suraż, Turośń Kościelna, Tykocin, Wyszki, Zawady

„Europejski Fundusz Rolny na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich: Europa inwestująca w obszary wiejskie”.

SPIS TREŚCI:

1. Wprowadzenie
2. Zakres badania i metodologia
  - 2.1. Cel badania
  - 2.2. Zakres badania
  - 2.3. Kryteria badania
3. Założenia Lokalnej Strategii Rozwoju
  - 3.1. Opis ogólny obszaru i przedsięwzięć
  - 3.2. Cele Lokalnej Strategii Rozwoju
  - 3.3. Plan działania
4. Funkcjonowanie biura i organów Stowarzyszenia N.A.R.E.W.
  - 4.1. Biuro Stowarzyszenia
    - 4.1.1. Działania Biura
    - 4.1.2. Zrealizowane nabory wniosków
    - 4.1.3. Budżet funkcjonowania Biura
  - 4.2. Rada LGD
  - 4.3. Zarząd i Walne Zebranie Członków
5. Realizacja działań ujętych w Planie Komunikacji
6. Wnioski

Stowarzyszenie N.A.R.E.W.-Narwiańska Akcja Rozwoju Ekonomicznego Wsi
Ul. Lipowa 4; 18-106 Turośń Kościelna; tel. i faks: 85 650 51 04
www.stowarzyszenienarew.org.pl; biuro@stowarzyszenienarew.org.pl

cnoroszcz, Kobylin-Borzmy, Poświętne, Krypno, Łapy, Sokoły, Suraż, Turośń Kościelna, Tykocin, Wyszki, Zawady

„Europejski Fundusz Rolny na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich: Europa inwestująca w obszary wiejskie”.

1. Wprowadzenie

Ewaluacja to obiektywna ocena projektu, programu lub polityki na wszystkich jego etapach, tj. planowania, realizacji i mierzenia rezultatów. Powinna ona dostarczyć rzetelnych i przydatnych informacji pozwalając wykorzystać zdobytą w ten sposób wiedzę w procesie decyzyjnym. Często dotyczy ona procesu określenia wartości lub ważności działania, polityki lub programu.¹

Definicja ewaluacji opracowana przez Komisję Europejską w wytycznych w zakresie monitoringu i ewaluacji Europejskiego Funduszu Spójności oraz Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego² kładzie nacisk na zbadanie wpływu na zmianę otoczenia w wyniku przeprowadzonej interwencji publicznej (rozumianej jako dofinansowanie z funduszy unijnych).

W dokumencie Komisja podkreśla, że sama zmiana w kontekście funduszy unijnych jest generowana dwoma czynnikami. Mianowicie: udziałem interwencji publicznej oraz czynnikami zewnętrznymi. Natomiast wpływ na otoczenie jest rozumiany jako zmiana przypisywana wyłącznie interwencji publicznej. Komisja w odniesieniu do EFS oraz EFRR zaleca właśnie „ewaluację wpływu”, która ma za zadanie zweryfikowanie jaką zmianę dla beneficjenta spowodowało dofinansowanie unijne. Jednakże dobra ewaluacja powinna jednocześnie odnosić swoje wyniki do danej polityki, która odnosi się do całości potencjalnych beneficjentów danego funduszu. Ponieważ to właśnie zauważone potrzeby regionu, sektora czy grupy ludzi są pierwszym czynnikiem, który uruchamia interwencję rozumianą tu jako fundusze unijne. Dlatego po upływie czasu, władze krajowe/ unijne powinny zapytać czy zidentyfikowany na początku problem został zniwelowany. Czy efekt udzielonych dofinansowań unijnych jest na tyle duży by był wyraźnie zauważalny? Innymi słowy – czy dofinansowanie okazało się pomocne.

Z kolei wytyczne krajowe opracowane przez Ministra Infrastruktury i Rozwoju w zakresie ewaluacji polityki spójności na lata 2014-2020 definiują ewaluację jako badanie społeczno-ekonomiczne, którego celem jest oszacowanie w odniesieniu do jasno sformułowanych kryteriów (najczęściej skuteczności, efektywności, użyteczności, trafności i trwałości) jakości oraz efektów wdrażania interwencji publicznych.³

Ze względu na termin przeprowadzania badania względem programu, projektu możemy wyróżnić:

- **ewaluację formatywną (ex-ante)** – przeprowadzaną przed realizacją programu /projektu. Zasadniczym celem tego typu ewaluacji jest ocena na ile planowana interwencja z punktu widzenia potrzeb (sektora, beneficjentów) oraz spójna w zakresie planowanych celów i sposobów ich realizacji, diagnoza potrzeb i oczekiwań grupy docelowej, identyfikacja potencjalnych trudności w kontekście społecznym, gospodarczym, prawnym.

¹ <http://www.ewaluacja.gov.pl>

² Guidance Document on Monitoring and Evaluation. European Regional Development Fund and Cohesion Fund -http://ec.europa.eu/regional_policy/pl/policy/evaluations/guidance/#1

³ Wytyczne Ministra Infrastruktury i Rozwoju z dnia 22.09.2015 r. w zakresie ewaluacji polityki spójności na lata 2014-2020

„Europejski Fundusz Rolny na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich: Europa inwestująca w obszary wiejskie”.

- **ewaluację okresową (mid-term)**, - przeprowadzaną w trakcie wdrażania programu. Jej efektem jest wstępna ocena interwencji i dostarczenie informacji do przygotowania dokumentów dla następnego okresu realizacji programu, projektu.
- **ewaluację bieżącą (on-going)**, - przeprowadzaną w trakcie wdrażania programu. W przeciwieństwie do ewaluacji mid-term nie jest określony dokładny moment jej realizacji. Ewaluacja on-going przeprowadzana jest np. w przypadku, gdy monitorowanie ujawniło odchylenia od założonych wartości wskaźników. Jej efektem jest identyfikacja barier realizacji celów.
- **ewaluację końcową (ex-post)** - przeprowadzaną po zakończeniu realizacji programu /projektu, poddającą ocenie skuteczność i efektywność interwencji, jej trafność i użyteczność, a także stopień realizacji założonych celów oraz badanie długotrwałych efektów (oddziaływania) projektu/programu. Tego typu ewaluacja może stanowić cenne źródło informacji użytecznych przy planowaniu kolejnych interwencji.

Ewaluacja realizacji Lokalnej Strategii Rozwoju wdrażanej przez Lokalną Grupę Działania Stowarzyszenie N.A.R.E.W. – Narwiańska Akcja Rozwoju Ekonomicznego Wsi jest ewaluacją typu on - going.

Głównym celem tak przeprowadzonej ewaluacji jest bieżące i systematyczne badanie ilościowe i jakościowe całości procesu wdrażania LSR oraz funkcjonowania LGD.

Badaniu poddano:

Stopień realizacji celów i wskaźników LSR;

Stopień wykorzystania budżetu;

Jakość stosowanych procedur i kryteriów wyboru operacji;

Efektywność pracowników biura LGD;

Jakość i efektywność świadczonego doradztwa;

Efektywność działalności LGD (aktywizacji i promocji)

Efektywność Planu szkoleń pracowników biura i członków organu

Efektywność współpracy z innymi LGD oraz organizacjami

Efektywność Planu komunikacji.

Stowarzyszenie N.A.R.E.W.-Narwiańska Akcja Rozwoju Ekonomicznego Wsi

Ul. Lipowa 4; 18-106 Turośń Kościelna; tel. i faks: 85 650 51 04

www.stowarzyszenienarew.org.pl; biuro@stowarzyszenienarew.org.pl

cnoroszcz, Kobylin-Borzmy, Poświętne, Krypno, Łapy, Sokoły, Suraz, Turośń Kościelna, Tykocin, Wyszki, Zawady

„Europejski Fundusz Rolny na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich: Europa inwestująca w obszary wiejskie”.

2. Zakres badania i metodologia

2.1. Cel badania

Niniejszy raport ewaluacyjny ma charakter sprawozdawczy. Jego celem jest okresowa ocena wdrażania Lokalnej Strategii Rozwoju oraz realizacji działań Lokalnej Grupy Działania Stowarzyszenia N.A.R.E.W. założonych do wykonania w 2016 r. W raporcie ujęto również rekomendacje, których realizacja umożliwi wprowadzanie zmian i optymalizację wdrażania LSR oraz usprawnianie funkcjonowania LGD w kolejnych latach jej funkcjonowania.

2.2. Zakres badania:

- **przedmiotowy** - przedmiotem ewaluacji są zadania zrealizowane przez Lokalną Grupę Działania w celu wypełnienia założeń określonych w Lokalnej Strategii Rozwoju Stowarzyszenia N.A.R.E.W. – Narwiańska Akcja Rozwoju Ekonomicznego Wsi;

- **czasowy** - raport dotyczy pierwszego roku realizacji LSR i funkcjonowania LGD (od 29.06.2016r. – 31.12.2016r.);

- **przestrzenny** - zakres przestrzenny raportu obejmuje obszar wszystkich gmin wchodzących w skład Stowarzyszenia N.A.R.E.W., tj. gmin: Choroszcz, Kobylin-Borzymy, Krypno, Łapy, Poświętne, Sokoły, Suraż, Turośń Kościelna, Tykocin, Wyszki i Zawady, gdzie były realizowane zadania objęte LSR.

2.3. Kryteria ewaluacji

W trakcie analizy wzięto pod uwagę następujące kryteria ewaluacji:

Trafność – oznacza adekwatność celów interwencji do zidentyfikowanych problemów grup docelowych.

Użyteczność – podobnie jak w przypadku kryterium trafności określa adekwatność celów interwencji do zidentyfikowanych problemów grup docelowych, jednak analiza użyteczności jest prowadzona po zamknięciu interwencji lub w trakcie jej wdrażania.

Skuteczność – określająca stopień realizacji założonych celów, skuteczność użytych działań w przełożeniu na efekty.

Efektywność – stosunek poniesionych nakładów (finansowych, ludzkich, poświęconego czasu) do uzyskanych wyników i rezultatów.

Trwałość - kryterium pozwalające ocenić czy pozytywne efekty/zmiany będą widoczne po zakończeniu interwencji.

Opracowanie opiera się o analizy własne Biura LGD, badania ankietowe, analizę realizacji budżetu oraz analizę realizacji wskaźników poszczególnych przedsięwzięć.

3. Założenia Lokalnej Strategii Rozwoju Stowarzyszenia N.A.R.E.W.

3.1. Opis ogólny obszaru i przedsięwzięć LSR

Stowarzyszenie N.A.R.E.W. – Narwiańska Akcja Rozwoju Ekonomicznego Wsi obejmuje 11 gmin położonych w województwie podlaskim: Choroszcz, Kobylin-Borzymy, Krypno, Łapy, Poświętne, Sokoły, Suraż, Turośń Kościelna, Tykocin, Wyszki i Zawady. Cztery

Stowarzyszenie N.A.R.E.W.-Narnwiańska Akcja Rozwoju Ekonomicznego Wsi

Ul. Lipowa 4; 18-106 Turośń Kościelna; tel. i faks: 85 650 51 04

www.stowarzyszenienarew.org.pl; biuro@stowarzyszenienarew.org.pl

Choroszcz, Kobylin-Borzymy, Poświętne, Krypno, Łapy, Sokoły, Suraż, Turośń Kościelna, Tykocin, Wyszki, Zawady

„Europejski Fundusz Rolny na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich: Europa inwestująca w obszary wiejskie”.

gminy Partnerstwa N.A.R.E.W.: Choroszcz, Łapy, Suraż i Tykocin mają status gmin miejsko-wiejskich, natomiast siedem: Kobylin-Borzymy, Poświętne, Turośń Kościelna, Sokoły, Wyszki, Krypno i Zawady - gmin wiejskich. Stowarzyszenie N.A.R.E.W. skupia gminy leżące w czterech powiatach: białostockim (7 gmin), wysokomazowieckim (2 gminy) i po jednej gminie w powiecie monieckim i bielskim. Swoją powierzchnią obejmuje obszar 1 536 km², a liczba mieszkańców na dzień 31 XII 2013 r. wynosiła 75 879 mieszkańców.

Spójność obszaru LGD jest w największym stopniu związana z doliną Narwi i jej naturalnym środowiskiem oraz bogactwem przyrodniczym, zachowanym w naturalnym, pierwotnym kształcie. Spójność geograficzna, w tym głównie przyrodnicza obszaru wpływa na spójność historyczną, ekonomiczną oraz kulturowo-społeczną tego obszaru.

Lokalna Grupa Działania Stowarzyszenie N.A.R.E.W. - Narwiańska Akcja Rozwoju Ekonomicznego Wsi powstała w oparciu o doświadczenia we współpracy pomiędzy gminami wchodzącymi w skład Narwiańskiego Parku Narodowego. To właśnie współpraca na płaszczyźnie drobnej przedsiębiorczości w otoczeniu rolnictwa, wykorzystania potencjału przyrodniczego i kulturowego regionu w celu zrównoważonego rozwoju stały się podstawą do realizacji projektu Partnerstwa N.A.R.E.W. w ramach Pilotażowego Programu Leader +.W efekcie jego realizacji doszło do powołania i zarejestrowania Stowarzyszenia N.A.R.E.W. w KRS w dniu 13 marca 2006 r.

Dotychczasowe działania strategiczne LGD mające na celu wykorzystanie zasobów naturalnych i kulturowych, w tym potencjału obszarów należących do sieci NATURA 2000, w okresie 2014-2020 będą kontynuowane. LGD N.A.R.E.W. będzie kontynuować swoją dotychczasową politykę poprzez efektywne wykorzystanie potencjału obszaru dla rozwoju ekonomicznego, wzrostu spójności społecznej i przestrzennej, zwłaszcza w zakresie wsparcia i rozwoju przedsiębiorczości związanej z szeroko pojętym produktem lokalnym i turystyką, inicjatyw wzmacniających kapitał społeczny i rozwój kompetencji zawodowych mieszkańców, wsparcia ogólnodostępnej i niekomercyjnej infrastruktury turystycznej, rekreacyjnej i kulturalnej.

Nowe, planowane przedsięwzięcia w ramach LSR, takie jak: ochrona i wsparcie dziedzictwa kulturowo-historycznego oraz ochrona środowiska przyrodniczego obszaru LGD N.A.R.E.W., będą uzupełniać dotychczasowe działania w zakresie tożsamości kulturowej i dziedzictwa lokalnego.

Nowym obszarem wsparcia, zasygnalizowanym przez mieszkańców obszaru podczas konsultacji LSR są także inwestycje na rzecz ekologii i OZE w gospodarstwach domowych. Szczególną uwagę zwrócono również na osoby zagrożone wykluczeniem społecznym z obszaru LGD, dlatego też promowane będą przedsięwzięcia, które przyczyniać się będą do integracji społecznej i zawodowej grup wymagających wsparcia, w tym w szczególności będących pod opieką OPS lub kwalifikujących się do objęcia wsparciem, osób zagrożonych wykluczeniem społecznym z tytułu powodów wspomnianych w ustawie o zatrudnieniu socjalnym oraz osób niepełnosprawnych. W szczególności problemem, z którym boryka się obszar LGD N.A.R.E.W. jest plan wsparcia w LSR grupy defaworyzowanej jaką jest bezrobotna młodzież, która w przypadku braku szybkiej interwencji, wyjedzie w poszukiwaniu pracy do dużych ośrodków miejskich lub za granicę; kobiety na obszarach wiejskich i tzw. „domownicy” w małych gospodarstwach rolnych generujący „ukryte bezrobocie”; osoby starsze i niesamodzielne

Stowarzyszenie N.A.R.E.W.-Narwiańska Akcja Rozwoju Ekonomicznego Wsi

Ul. Lipowa 4; 18-106 Turośń Kościelna; tel. i faks: 85 650 51 04

www.stowarzyszenienarew.org.pl; biuro@stowarzyszenienarew.org.pl

Choroszcz, Kobylin-Borzymy, Poświętne, Krypno, Łapy, Sokoły, Suraż, Turośń Kościelna, Tykocin, Wyszki, Zawady

„Europejski Fundusz Rolny na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich: Europa inwestująca w obszary wiejskie”.

z powodu wieku, czy choroby, a także osoby niepełnosprawne, które wymagają m.in. rozwoju różnego typu usług opiekuńczych, a których liczba nieustannie wzrasta. Obok bezrobocia, które w szczególności dotyczy gminę Łąpy, poważnym problemem na całym obszarze wsparcia są osoby zagrożone ubóstwem i wykluczeniem społecznym. W planie komunikacji określono szczegółowo metody komunikacji z tymi grupami, które w szczególności mają zostać objęte wsparciem w ramach LSR. Do tych grup skierowane zostaną cele i przedsięwzięcia, które mają przyczynić się do włączenia tych grup i ich otoczenia do życia społecznego i zawodowego.

Lokalna Grupa Działania N.A.R.E.W. przystępując do przygotowywania i planowej realizacji wielofunduszowej Lokalnej Strategii Rozwoju założyła, iż zdiagnozowane problemy oraz określone grupy docelowe, będą szeroko wspierane ze środków dostępnych dla wielofunduszowej strategii a więc: PROW 2014-2020 (EFRROW) i RPOWP 2014-2020 (EFRR i EFS). W związku z tym na obszarze LGD N.A.R.E.W. kompleksowo i komplementarnie wsparte zostaną przedsięwzięcia niwelujące problemy określone w Diagnozie i wskazane podczas konsultacji społecznych i dzięki temu zrealizowane cele rozwojowe, postawione przed Lokalną Strategią Rozwoju. Przy formułowaniu celów i przedsięwzięć oparto się w dużej mierze na wnioskach wynikających z konsultacji społecznych, które wskazują na główny kierunek rozwoju Stowarzyszenia N.A.R.E.W. do roku 2023. Ma być nim **EFEKTYWNE WYKORZYSTANIE POTENCJAŁU OBSZARU LGD DO JEGO ROZWOJU EKONOMICZNEGO, WZROSTU SPÓJNOŚCI SPOŁECZNEJ I PRZESTRZENNEJ DO 2023R.**

Tak sprecyzowany cel nadrzędny strategii jest odzwierciedleniem wyników przeprowadzonej diagnozy popartej konsultacjami społecznymi oraz przekonania społeczności lokalnej o wysokim potencjale obszaru, zarówno obszaru NATURY 2000, położenia przy aglomeracji białostockiej oraz skuteczności wdrażanych kierunków rozwoju w dotychczasowych realizowanych przez LGD strategiach w latach 2004-2013 (w ramach ZSROW 2004-2006 oraz LSR 2007-2013).

Stowarzyszenie N.A.R.E.W.-Narwiańska Akcja Rozwoju Ekonomicznego Wsi
Ul. Lipowa 4; 18-106 Turośń Kościelna; tel. i faks: 85 650 51 04

www.stowarzyszenienarew.org.pl; biuro@stowarzyszenienarew.org.pl

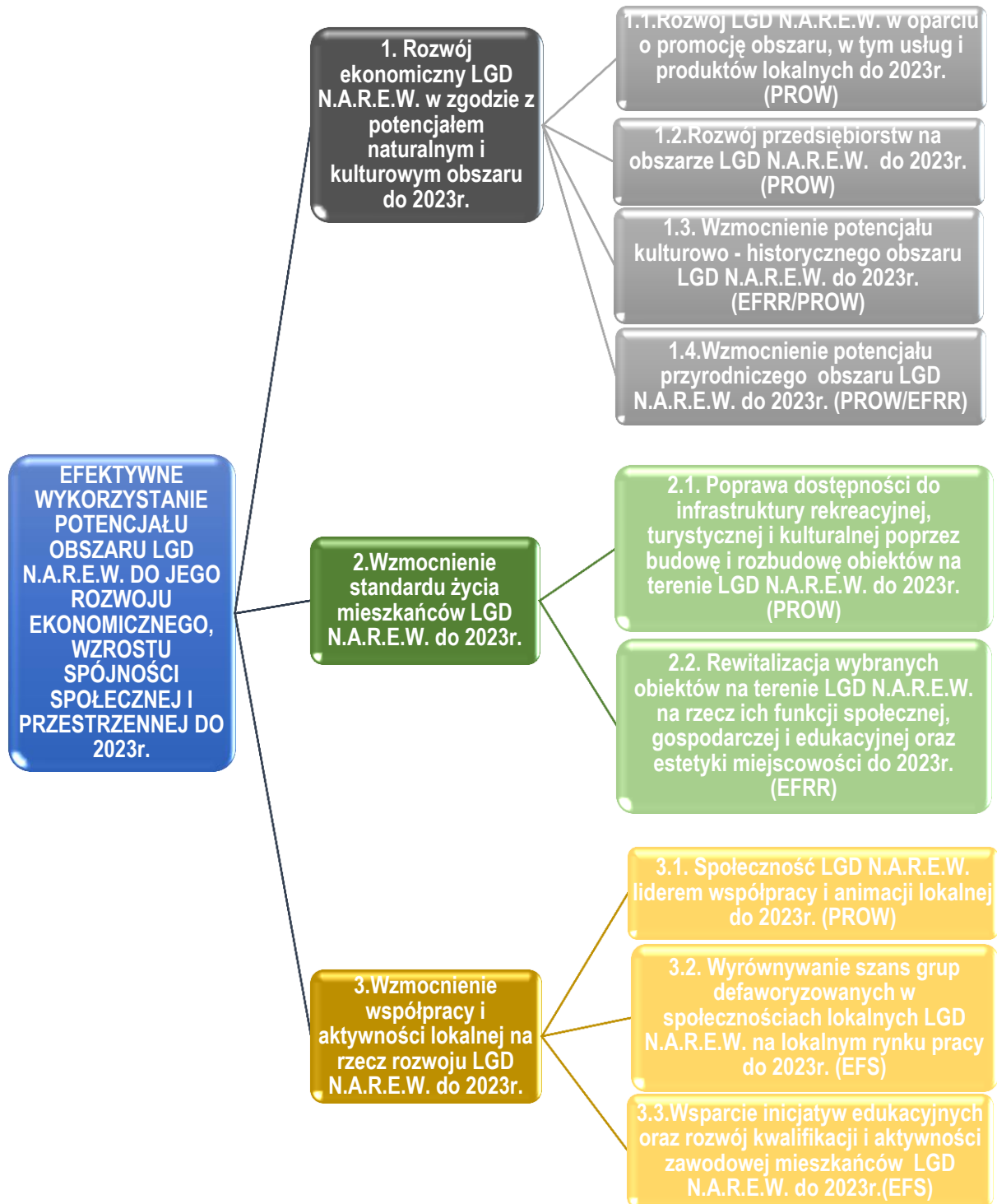
cnoroszcz, Kobylin-Borzmy, Poświętne, Krypno, Łąpy, Sokoły, Suraż, Turośń Kościelna, Tykocin, Wyszki, Zawady

„Europejski Fundusz Rolny na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich: Europa inwestująca w obszary wiejskie”.

3.2. Cele LSR

Cele ogólne wraz z celami szczegółowymi prezentuje poniżej przedstawione drzewo celów.

Rysunek 1. Drzewo celów LSR N.A.R.E.W. 2014-2020

Źródło: Opracowanie własne

3.3. Plan działania

Stowarzyszenie N.A.R.E.W.-Narwiańska Akcja Rozwoju Ekonomicznego Wsi
Ul. Lipowa 4; 18-106 Turośń Kościelna; tel. i faks: 85 650 51 04

www.stowarzyszenienarew.org.pl; biuro@stowarzyszenienarew.org.pl

cnoroszcz, Kobylin-Borzymy, Poświętne, Krypno, Łapy, Sokoły, Suraz, Turośń Kościelna, Tykocin, Wyszki, Zawady

„Europejski Fundusz Rolny na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich: Europa inwestująca w obszary wiejskie”.

Plan działania, przedstawiony w załączeniu do LSR N.A.R.E.W. został powiązany z logiką realizacji LSR opisaną w rozdziale V, w którym zaprezentowano cele ogólne, szczegółowe, przedsięwzięcia i wskaźniki planowane do realizacji w okresie do 2023r. na obszarze Partnerstwa N.A.R.E.W., wraz z założeniami metodologicznymi.

Zgodnie z założeniami, Plan działania uwzględnia każdy z trzech celów ogólnych LSR N.A.R.E.W. prezentując go poprzez zaplanowane trzy cele szczegółowe oraz towarzyszące im przedsięwzięcia. Realizacja celów ogólnych i szczegółowych założona została do 2023r., zaś wskaźniki produktu odpowiadające każdemu przedsięwzięciu mierzone będą zgodnie z wykonaniem danego projektu / operacji bezpośrednio w wyniku monitoringu realizowanych umów oraz kumulowane w perspektywie rocznej (sprawozdanie) na poziomie każdego z Funduszy (EFS/EFRR/EFROW).

Cele i przedsięwzięcia Lokalnej Strategii Rozwoju LGD N.A.R.E.W. w pełni wpisują się we wszystkie cele programowe – określone dla RPOWP, jak i PROW. Cele LSR N.A.R.E.W. zapewniają komplementarność i zintegrowanie poszczególnych celów i przedsięwzięć w ramach LSR.

Lokalna Strategia Rozwoju stanowi podstawę dla działalności podejmowanej przez LGD N.A.R.E.W. Przedsięwzięcia określone w Strategii są finansowane w ramach trzech funduszy, tj. Europejskiego Funduszu Społecznego (EFS) – kwota 7 760 946 zł, Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego (EFRR) – kwota 7 103 081 zł i Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich (EFRROW) – kwota 12 230 000zł.

Zakres wsparcia, zgodnie z rozporządzeniem 1303/2013⁴, obejmuje:

- realizację LSR (art.35 ust.1 lit b rozporządzenia)⁵,
- projekty współpracy (art.35 ust.1 lit c rozporządzenia)⁶
- koszty bieżące i działania aktywizacyjne mieszkańców (art.35 ust.1 lit d i e rozporządzenia)⁷.

Zgodnie z umową Nr 00001-6933-UM1020011/15, funduszem wiodącym dla LGD N.A.R.E.W. jest Europejski Fundusz Rolny na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich.

4. Funkcjonowanie Biura i organów Stowarzyszenia N.A.R.E.W.

⁴ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1303/2013z dnia 17.12.2013 r. ustanawiającego wspólne przepisy dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego, Funduszu Spójności, Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich oraz Europejskiego Funduszu Morskiego i Rybackiego oraz ustanawiającego przepisy ogólne dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego, Funduszu Spójności i Europejskiego Funduszu Morskiego i Rybackiego oraz uchylającego rozporządzenie Rady (WE) nr 1083/2006,

⁵ jw

⁶ jw.

⁷ jw.

„Europejski Fundusz Rolny na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich: Europa inwestująca w obszary wiejskie”.

4.1. Biuro

W okresie objętym raportem, tj. 2016r. pracownicy biura LGD odpowiedzialni byli przede wszystkim za prace związane z przygotowaniem dokumentacji aplikacyjnej oraz konsultacje dotyczące wniosku o wybór Strategii Rozwoju Lokalnego Kierowanego przez Społeczność na lata 2016 – 2023, a także przygotowanie dokumentów związanych z realizacją postanowień Umowy o warunkach i sposobie realizacji Strategii Rozwoju Lokalnego Kierowanego przez Społeczność nr 00001-6933-UM1020011/15. Prowadzono działania z zakresu promocji i aktywizacji oraz działania związane z bieżącą obsługą działalności Stowarzyszenia.

W ramach funkcjonowania biuro zatrudniało 4 osoby. Działalność biura, w tym wynagrodzenia pracowników finansowane były w oparciu o podpisaną w dniu 22 lipca 2016r. umowę o przyznaniu pomocy nr 0004-6937-UM1000004/16 w ramach poddziałania „Wsparcie na rzecz kosztów bieżących i aktywizacji” w ramach działania „Wsparcie dla rozwoju lokalnego w ramach inicjatywy LEADER”. Przedmiotowa działalność finansowana była ze środków EFRROW w ramach PROW 2014-2020.

Główne działania zrealizowane przez pracowników biura Stowarzyszenie N.A.R.E.W. w ramach realizacji LSR:

1. Konferencja otwierająca realizację Lokalnej Strategii Rozwoju Stowarzyszenia N.A.R.E.W. – Narwiańska Akcja Rozwoju Ekonomicznego Wsi – 29.06.2016 - Barszczówka - W dniu 29 czerwca 2016r w sali świetlicy wiejskiej w Barszczówce (gmina Turośń Kościelna) odbyła się uroczysta konferencja otwierająca wdrażanie Lokalnej Strategii Rozwoju Stowarzyszenia N.A.R.E.W. – Narwiańska Akcja Rozwoju Ekonomicznego Wsi na lata 2014-2020. Uczestnikami spotkania byli mieszkańcy gmin, członkowie Stowarzyszenia N.A.R.E.W. i sympatycy tej organizacji, przedsiębiorcy, przedstawiciele jednostek samorządu terytorialnego oraz pracownicy Urzędu Marszałkowskiego. Zaprezentowane zostały planowane działania w nowej perspektywie, posiadane środki finansowe na poszczególne działania oraz harmonogram planowanych naborów wniosków.
2. Przeprowadzenie 4 naborów wniosków o udzielenie wsparcia **na operacje realizowane przez podmioty inne niż LGD w ramach następujących przedsięwzięć:**
  - Dbalność o obiekty zabytkowe obszaru LGD N.A.R.E.W.,
  - Podejmowanie i rozwijanie działalności gospodarczej na obszarze LGD N.A.R.E.W. z zakresu podejmowania działalności gospodarczej,
  - Podejmowanie i rozwijanie działalności gospodarczej na obszarze LGD N.A.R.E.W. z zakresu rozwijania działalności gospodarczej,
  - Inwestycje na rzecz ekologii i OZE w gospodarstwach domowych LGD N.A.R.E.W.W trakcie trwania naborów pracownicy biura udzielali indywidualnego doradztwa potencjalnym beneficjentom. W ramach ogłoszonych naborów wnioski złożyło 29 podmiotów. Podlegały one wstępnej weryfikacji i ocenie zgodności z LSR i Programem oraz ocenie wg lokalnych kryteriów wyboru. Wśród złożonych wniosków wybranych do dofinansowania zostało 18 wniosków.

Stowarzyszenie N.A.R.E.W.-Narwiańska Akcja Rozwoju Ekonomicznego Wsi
Ul. Lipowa 4; 18-106 Turośń Kościelna; tel. i faks: 85 650 51 04

www.stowarzyszenienarew.org.pl; biuro@stowarzyszenienarew.org.pl

cnoroszcz, Kobylin-Borzmy, Poświętne, Krypno, Łapy, Sokół, Suraż, Turośń Kościelna, Tykocin, Wyszki, Zawady

„Europejski Fundusz Rolny na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich: Europa inwestująca w obszary wiejskie”.

3. Szkolenia dla potencjalnych beneficjentów z zakresu podejmowania i rozwoju przedsiębiorczości - Szkolenia odbywały się w dniach 03.11.2016 – Tykocin, 07.11.2016 - Turośń Kościelna, 08.11.2016 – Wyszki, 09.11.2016 – Sokoły. Podczas szkolenia omówione zostały ogólne zasady przyznawania pomocy finansowej w ramach planowanych naborów przez Stowarzyszenie N.A.R.E.W na działania podejmowanie i rozwijanie działalności gospodarczej.
4. W ramach ogłoszonych naborów Beneficjenci korzystać mogli z doradztwa prowadzonego przez pracowników Stowarzyszenia oraz szkoleń. Jak wynika z ankiet satysfakcji uczestników szkoleń w LGD N.A.R.E.W. wszyscy potencjalni Beneficjenci uczestniczący w szkoleniach (35 osób) byli zadowoleni ze szkolenia. Zakres merytoryczny szkolenia oraz umiejętność przekazania informacji przez prowadzącego został oceniony przez 74,3 % uczestników szkoleń jako bardzo wysoki, natomiast przydatność informacji, wiedzy, wskazówek przekazanych podczas szkolenia została oceniona przez 82,86 % uczestników jako wysoka i bardzo wysoka.
5. Udział w Międzynarodowych Targach Gastronomicznych Warsaw Gastro Show w Nadarzynie w dniach 27-29 października 2016, podczas których na swoim stoisku przekazywało informacje dotyczące wdrażania LSR oraz promowano region Stowarzyszenia N.A.R.E.W.
6. Konkursy wiedzy o Stowarzyszeniu N.A.R.E.W. i środkach unijnych oraz prezentacja promocyjna Stowarzyszenia - Konkursy odbywały się podczas lokalnych imprez promocyjnych w każdej z gmin członkowskich Stowarzyszenia. Stowarzyszenie miało swoje stanowisko promocyjne, na którym można było uzyskać informacje o działalności Stowarzyszenia oraz o możliwości pozyskania środków finansowych w perspektywie 2014-2020. Główną nagrodą dla zwycięzcy był sportowy rower.
7. Prowadzenie i aktualizacja strony internetowej Stowarzyszenia: www.stowarzyszenienarew.org.pl
8. Przygotowanie materiałów informacyjnych, szkoleniowych i promocyjnych: m. in. kalendarze, słodczyce promocyjne, namiot promocyjny.

Szczegółowe informacje odnośnie funkcjonowania biura LGD oraz organów stowarzyszenia zawarte zostały we właściwych rocznych sprawozdaniach merytorycznych z działalności Stowarzyszenia.

9. W ramach obowiązków pracownicy udzielali bezpłatnego doradztwa, zarówno konkursowego jak i pozakonkursowego.

Doradztwo konkursowe świadczone jest przez pracowników biura w wyznaczonych terminach, w powiązaniu z prowadzonymi naborami wniosków, natomiast doradztwo pozakonkursowe udzielane jest w sposób stały i ciągły. Z dwóch typów doradztwa skorzystało łącznie 70 podmiotów, z czego 57% stanowiły podmioty w doradztwie konkursowym a 43% podmioty w doradztwie pozakonkursowym.

Stowarzyszenie N.A.R.E.W.-Narwiańska Akcja Rozwoju Ekonomicznego Wsi
Ul. Lipowa 4; 18-106 Turośń Kościelna; tel. i faks: 85 650 51 04

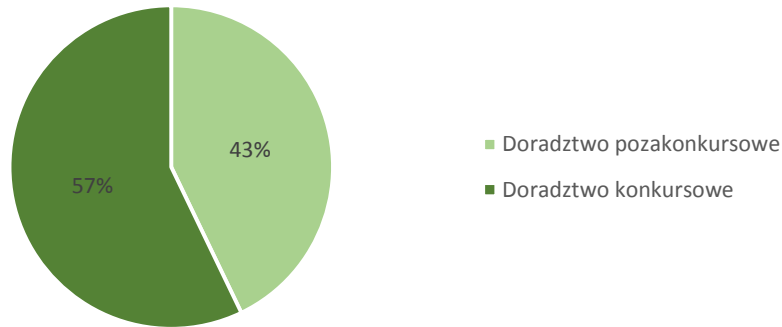
www.stowarzyszenienarew.org.pl; biuro@stowarzyszenienarew.org.pl

Choroszcz, Kobylin-Borzemy, Poświętne, Krypno, Łapy, Sokoły, Suraz, Turośń Kościelna, Tykocin, Wyszki, Zawady

„Europejski Fundusz Rolny na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich: Europa inwestująca w obszary wiejskie”.

Wykres 1 Udział podmiotów w doradztwie konkursowym i pozakonkursowym

Źródło: Opracowanie własne na podstawie dostępnych danych i opracowań przygotowanych w trakcie realizacji LSR

Z zapisów LSR wynika konieczność oceny poziomu efektywności i jakości świadczonego przez pracowników doradztwa konkursowego. W ocenie beneficjentów, którzy kontaktowali się na etapie ubiegania się o dofinansowanie poziom efektywności i jakości pracy pracowników LGD wypadł dla biura Stowarzyszenia N.A.R.E.W. bardzo pozytywnie.

Na 40 przebadanych beneficjentów, w 8 kryteriach jakości (łącznie 320 ocen), oceny poniżej 4-ki w skali od 1 do 5 wystawiono tylko 9 razy (mniej niż 3% ogólnej liczby ocen), a więc w skali zupełnie pomijalnej. Uzyskana średnia ocen najlepiej świadczy o wysokiej jakości pomocy zaoferowanej przez biuro Stowarzyszenia N.A.R.E.W.

Jedyną rekomendacją w tym zakresie jest zatem utrzymanie tak wysokiego poziomu wsparcia w kolejnych latach pracy – zarówno w zakresie składu kadrowego biura LGD, który wspierał potencjalnych beneficjentów na etapie przygotowywania wniosków.

Tabela 1 Ocena jakości doradztwa świadczonego przez pracowników biura Stowarzyszenia N.A.R.E.W.

Kryteria jakości	Uśredniona ocena
Ogólna ocena doradcy	4,5
Znajomość tematu, przygotowanie merytoryczne	4,5
Umiejętność przekazania treści (jasny przekaz informacji)	4,475
Poziom obsługi (życzliwość, uprzejmość, chęć udzielenia pomocy)	4,65
Przydatność informacji przekazanych w trakcie doradztwa	4,575
Stopień zadowolenia z doradztwa	4,5
Dostosowanie form wsparcia do Państwa oczekiwania	4,575
Wpływ uzyskanych informacji na decyzję o realizacji planowanego przedsięwzięcia	4,575

Źródło: Opracowanie własne na podstawie analizy ankiet dot. oceny jakości doradztwa świadczonego przez pracowników biura Stowarzyszenia N.A.R.E.W. - Narwiańska Akcja Rozwoju Ekonomicznego Wsi

Efektywność udzielanego doradztwa mierzona była stosunkiem liczby podmiotów, które uzyskały w wyniku oceny minimalną liczbę punktów wymaganych do osiągnięcia w ramach danej operacji do liczby podmiotów, które ubiegały się o wsparcie po uprzednim

Stowarzyszenie N.A.R.E.W.-Narwiańska Akcja Rozwoju Ekonomicznego Wsi

Ul. Lipowa 4; 18-106 Turośń Kościelna; tel. i faks: 85 650 51 04

www.stowarzyszenienarew.org.pl; biuro@stowarzyszenienarew.org.pl

cnoroszcz, Kobylin-Borzmy, Poświętne, Krypno, Łapy, Sokoły, Suraz, Turośń Kościelna, Tykocin, Wyszki, Zawady

„Europejski Fundusz Rolny na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich: Europa inwestująca w obszary wiejskie”.

udzieleniu indywidualnego doradztwa w zakresie ubiegania się o wsparcie na realizację LSR. W skali całego biura poziom efektywności plasował się na poziomie 79,31%.

4.1.3. Zrealizowane nabory wniosków

W 2016 roku Stowarzyszenie N.A.R.E.W. – Narwiańska Akcja Rozwoju Ekonomicznego Wsi przeprowadziło 4 nabory w ramach następujących przedsięwzięć, które odbyły się zgodnie z zaplanowanym harmonogramem:

NABÓR NUMER 1/2016

Przedsięwzięcie: 1.2.1 Podejmowanie i rozwijanie działalności gospodarczej na obszarze LGD N.A.R.E.W z zakresu podejmowania działalności gospodarczej

Czas trwania naboru: od 14.11.2016 r. do 28.11.2016 r.

Pula środków przeznaczonych w ramach naboru 900 000,00 zł

W ramach naboru wpłynęło 11 wniosków na łączną wnioskowaną kwotę 825 000,00 zł. Złożone operacje zmieściły się w limicie 100% środków i zostały wybrane do dofinansowania.

Tabela 2. Zestawienie podmiotów, złożyły wnioski w ramach ogłoszonych naborów.

Lp.	Wnioskodawca	Tytuł projektu	Kwota
1	Ziembicka Bożena	Realizacja inwestycji w celu rozpoczęcia produkcji mebli na wymiar poprzez samozatrudnienie	75 000,00 zł
2	Koszczyk Piotr	Podejmowanie działalności gospodarczej z zakresu usług fotograficznych na obszarze LGD N.A.R.E.W	75 000,00 zł
3	Kitlas Bogna Ewelina	Rozwój przedsiębiorczości poprzez podnoszenie atrakcyjności turystycznej obszaru LGD N.A.R.E.W. – rozwój usług gastronomicznych	75 000,00 zł
4	Boruta Justyna Helena	Rozwój przedsiębiorczości w zakresie wynajmu konkurentów biurowych poprzez samozatrudnienie	75 000,00 zł
5	Mioduszevska Anna	Realizacja inwestycji w celu rozpoczęcia świadczenia usług sprzątania poprzez samozatrudnienie	75 000,00 zł
6	Kościukiewicz Marcin	Rozpoczęcie prowadzenia działalności gospodarczej i świadczenie usług rozrywkowych i rekreacyjnych	75 000,00 zł
7	Łupiński Konrad	Podjęcie działalności gospodarczej - Agro-Handel Konrad Łupiński	75 000,00 zł
8	Sutuła Piotr	Założenie działalności gospodarczej związanej z Doradztwem Technicznym oraz Nadzorem Budowlanym Inwestycji	75 000,00 zł
9	Filipczuk-Żamojda Agnieszka Edyta	Pasieka Ulala	75 000,00 zł
10	Krasowski Mariusz	Nowe technologie w ogrzewnictwie poprzez powstanie nowego produktu	75 000,00 zł

Stowarzyszenie N.A.R.E.W.-Narwiańska Akcja Rozwoju Ekonomicznego Wsi
Ul. Lipowa 4; 18-106 Turośń Kościelna; tel. i faks: 85 650 51 04

www.stowarzyszenienarew.org.pl; biuro@stowarzyszenienarew.org.pl

cnoroszcz, Kobylin-Borzmy, Poświętne, Krypno, Łapy, Sokoły, Suraz, Turośń Kościelna, Tykocin, Wyszki, Zawady

„Europejski Fundusz Rolny na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich: Europa inwestująca w obszary wiejskie”.

11	Truskolaski Emil	Firma usługowa zajmująca się wykonywaniem instalacji elektrycznych i teletechnicznych w budownictwie	75 000,00 zł
----	------------------	--	--------------

Źródło: Opracowanie własne na podstawie dostępnych danych i opracowań przygotowanych w trakcie realizacji LSR

NABÓR NUMER 2/2016

Przedsięwzięcie: 1.2.1 Podejmowanie i rozwijanie działalności gospodarczej na obszarze LGD N.A.R.E.W z zakresu rozwijania działalności gospodarczej

Czas trwania naboru: od 14.11.2016 r. do 28.11.2016 r.

Pula środków przeznaczonych w ramach naboru 1 500 000,00 zł

W ramach naboru wpłynęło 16 wniosków na łączną wnioskowaną kwotę 3 651 113,00 zł. Złożone operacje nie zmieściły się w całości w limicie 100% środków, 5 operacji zostało wybranych do dofinansowania.

Tabela 3. Zestawienie podmiotów, złożyły wnioski w ramach ogłoszonych naborów.

Lp.	Wnioskodawca	Tytuł projektu	Kwota
1	ANDY PRINT Jolanta Biżuta	Rozwój działalności i zwiększenie konkurencyjności firmy ANDY PRINT Jolanta Biżuta przez zatrudnienie osób i budowę hali usługowej (poligrafia) wraz z niezbędną infrastrukturą	130 227,00 zł
2	ROB-CAR Ziniewicz Robert	Baza ratownictwa drogowego	300 000,00 zł
3	Boruta-Kontenery Boruta Paweł	Wzrost konkurencyjności przedsiębiorstw przez świadczenie usług oraz zatrudnienie osób	300 000,00 zł
4	Olejowe Smaki Artur Pietluszenko	Podwyższenie konkurencyjności przedsiębiorstwa i zwiększenie poziomu zatrudnienia poprzez budowę zakładu produkcyjnego	300 000,00 zł
5	Bielonko Jolanta	Rozwój przedsiębiorstwa poprzez zakup urządzeń do przetwórstwa warzyw tworząc innowacyjną linię technologiczną	88 417,00 zł
6	Jurczak Auto Sport Jurczak Damian	Wzrost innowacyjności firmy Jurczak Auto Sport Jurczak Damian poprzez inwestycję w środki trwałe i dywersyfikację działalności	220 405,00 zł
7	Tomasz Czech Young Desing Academy	Wprowadzenie nowych, w tym innowacyjnych usług przez przedsiębiorstwo z obszaru LGD	131 185,00 zł
8	Park Jeroniki Urszula Kościukiewicz	Uzyskanie dodatkowego dochodu i zwiększenie zatrudnienia	300 000,00 zł
9	P.H.U. „MARGO” Maliszewski Grzegorz	Rozwój przedsiębiorstwa i zwiększenie konkurencyjności P.H.U. „MARGO” Maliszewski Grzegorz poprzez zakup nowoczesnych środków trwałych.	253 700,00 zł

Stowarzyszenie N.A.R.E.W.-Narwiańska Akcja Rozwoju Ekonomicznego Wsi
Ul. Lipowa 4; 18-106 Turośń Kościelna; tel. i faks: 85 650 51 04

www.stowarzyszenienarew.org.pl; biuro@stowarzyszenienarew.org.pl

cnoroszcz, Kobylin-Borzmy, Poświętne, Krypno, Łapy, Sokoły, Suraz, Turośń Kościelna, Tykocin, Wyszki, Zawady

„Europejski Fundusz Rolny na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich: Europa inwestująca w obszary wiejskie”.

10	Czarnecki Zdzisław	Rozbudowa „Dworu Czarneckiego”.	300 000,00 zł
11	ALUTRAST Grzegorz Roszkowski	Podniesienie konkurencyjności Firmy ALUTRAST Grzegorz Roszkowski poprzez nabycie ładowarki teleskopowej niezbędnej do usprawnienia procesu produkcji.	300 000,00 zł
12	ROLSAM Urszula Ciborowska-Bukłaho	Rozwój firmy poprzez rozszerzenie oferty oraz wprowadzenie nowych usług dzięki zakupowi nowych środków trwałych.	264 566,00 zł
13	GAPAVIC PHU Marta Uszyńska	Rozwój szwalni poprzez zakup niezbędnego wyposażenia.	124 806,00 zł
14	„Edmark” Edyta Stypułkowska i Marek Stypułkowski	Rozwijanie działalności gospodarczej poprzez wprowadzenie nowego produktu do sprzedaży.	299 897,00 zł
15	Czarkowska Anna	Remont i wyposażenie Kawiarni oraz utworzenie nowych miejsc pracy w regionie.	216 960,00 zł
16	Bogdan Perkowski Zakład Instalatorstwa Sanitarnego i CO	Rozwój działalności gospodarczej przez zatrudnienie oraz zakup środków trwałych do firmy Bogdan Perkowski Zakład Instalatorstwa Sanitarnego i CO.	120 950,00zł

Źródło: Opracowanie własne na podstawie dostępnych danych i opracowań przygotowanych w trakcie realizacji LSR

NABÓR NUMER 3/2016

Przedsięwzięcie 1.3.1: Dbłość o obiekty zabytkowe obszaru LGD N.A.R.E.W.

Czas trwania naboru: od 28.11.2016 r. do 05.12.2016 r.

Pula środków przeznaczonych w ramach naboru 403 000,00 zł

W ramach naboru wpłynęły 2 wnioski na łączną wnioskowaną kwotę 330 864,08 zł. Złożone operacje zmieściły się w całości w limicie 100% środków i zostały wybranych do dofinansowania.

Tabela 4. Zestawienie podmiotów, złożyły wnioski w ramach ogłoszonych naborów.

Lp.	Wnioskodawca	Tytuł projektu	Kwota
1	Parafia Rzymskokatolicka p.w Św. Anny w Pietkowie	Przeprowadzenie prac konserwatorskich i restauratorskich przy zabytkowym ołtarzu głównym w kościele parafialnym p.w. Św. Anny w Pietkowie	128 430,80 zł
2	Parafia Rzymskokatolicka p.w. Św. Wojciecha B.M	Remont pokrycia dachu i wieży kościelnej zabytkowego kościoła parafialnego w Uhowie p.w. Św. Wojciecha B.M	202 433,28zł

Źródło: Opracowanie własne na podstawie dostępnych danych i opracowań przygotowanych w trakcie realizacji LSR

Stowarzyszenie N.A.R.E.W.-Narwiańska Akcja Rozwoju Ekonomicznego Wsi

Ul. Lipowa 4; 18-106 Turośl Kościelna; tel. i faks: 85 650 51 04

www.stowarzyszenienarew.org.pl; biuro@stowarzyszenienarew.org.pl

cnoroszcz, Kobylin-Borzmy, Poświętne, Krypno, Łapy, Sokoły, Suraz, Turośl Kościelna, Tykocin, Wyszki, Zawady

„Europejski Fundusz Rolny na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich: Europa inwestująca w obszary wiejskie”.

NABÓR NUMER 4/2016

Przedsięwzięcie 1.4.2: Inwestycje na rzecz ekologii i OZE w gospodarstwach domowych LGD N.A.R.E.W.

Czas trwania naboru: od 28.11.2016 r. do 05.12.2016 r.

Pula środków przeznaczonych w ramach naboru 534 745,00 zł

W ramach naboru nie wpłynął żaden wniosek.

Łącznie, w ramach 4 przeprowadzonych naborów w 2016 roku wpłynęło 29 wniosków na łączną kwotę 4 806 977,08 zł, z czego 18 wniosków zostało wybranych do dofinansowania. Wnioski wybrane do dofinansowania wraz z całą dokumentacją konkursową zostały przekazane do Urzędu Marszałkowskiego Województwa Podlaskiego.

Beneficjenci o prowadzonych naborach byli informowani poprzez ogłoszenia na stronie internetowej Stowarzyszenia oraz Urzędu Marszałkowskiego Województwa Podlaskiego, ogłoszenia na profilu Stowarzyszenia na portalu Facebook, ogłoszenia w siedzibie Stowarzyszenia, a także na spotkaniach informacyjnych z potencjalnymi Beneficjentami.

4.1.4. Budżet funkcjonowania biura Stowarzyszenia N.A.R.E.W.

W okresie sprawozdawczym zaplanowane i wykorzystane były wyłącznie środki finansowe z zakresu kosztów bieżących i aktywizacji.

W ramach kosztów bieżących wykorzystano 161 395,50 zł wobec zaplanowanych 173 384,00 zł. Kwota ta stanowiła 6,59% wsparcia przyznanego w tym zakresie na realizację LSR. Koszty przeznaczone na aktywizację wynosiły natomiast 49 123,40 zł wobec zaplanowanych 44 475,00 zł. Stanowiło to 8,19% wsparcia finansowego w tym zakresie.

Tabela 5. Zakres wsparcia na koszty bieżące i aktywizację.

Zakres wsparcia	Budżet w badanym roku		Budżet zrealizowany od początku wdrażania LSR
	Planowany	Zrealizowany	
Koszty bieżące	173 384,00 zł	161 395,50 zł	161 395,50 zł
Aktywizacja	44 475,00 zł	49 123,40 zł	49 123,40 zł
Razem	217 859,00 zł	210 518,90 zł	210 518,90 zł

Źródło: Opracowanie własne na podstawie dostępnych danych i opracowań przygotowanych w trakcie realizacji LSR

Ogółem, w analizowanym przedziale czasu, wykorzystano 210 518,90 zł, co stanowiło 0,78% całkowitego wsparcia finansowego w ramach LSR 2014-2020. Różnice w planowanych i zrealizowanych wydatkach w ramach kosztów bieżących wynikały przede wszystkim ze zmian kadrowych w biurze Stowarzyszenia N.A.R.E.W, co spowodowało oszczędności na wynagrodzeniach pracowników. Ponadto na różnice w planowanym i wykorzystanym budżecie wpłynęła także konieczność wyposażenia stanowisk dla pracowników biura oraz zakupu sprzętu i oprogramowania informatycznego.

Stowarzyszenie N.A.R.E.W.-Narwiańska Akcja Rozwoju Ekonomicznego Wsi

Ul. Lipowa 4; 18-106 Turośń Kościelna; tel. i faks: 85 650 51 04

www.stowarzyszenienarew.org.pl; biuro@stowarzyszenienarew.org.pl

cnoroszcz, Kobylin-Borzmy, Poświętne, Krypno, Łapy, Sokoły, Suraz, Turośń Kościelna, Tykocin, Wyszki, Zawady

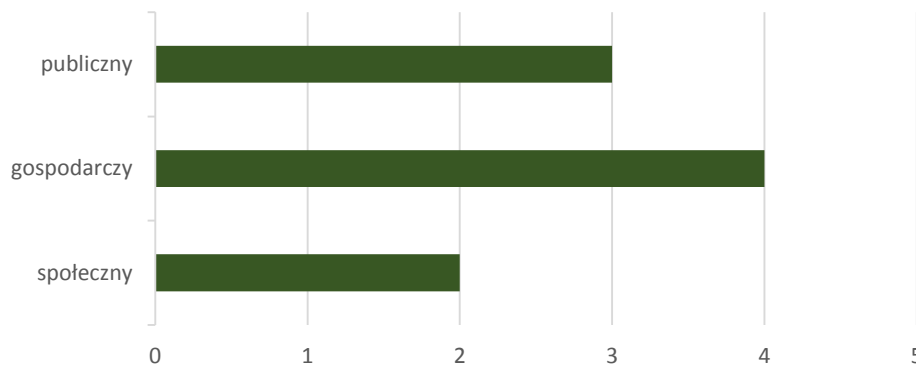

„Europejski Fundusz Rolny na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich: Europa inwestująca w obszary wiejskie”.

4.2. Rada LGD

Rada Stowarzyszenia w okresie od podpisania umowy zebrała się tylko jeden raz w dniu 15.12.2016r. W posiedzeniu uczestniczyło 9 członków (2 było nieobecnych). Poniższy wykres przedstawia udział członków Rady w przedmiotowym posiedzeniu według sektorów. Podczas posiedzenia Rada podjęła 29 uchwał.

Wykres 2 Udział członków Rady Stowarzyszenia N.A.R.E.W. podziale wg. sektorów

Źródło: Opracowanie własne na podstawie dostępnych danych i opracowań przygotowanych w trakcie realizacji LSR

4.3. Zarząd Stowarzyszenia i Walne Zebranie Członków

Od czasu podpisania umowy odbyły się trzy posiedzenia Zarządu Stowarzyszenia. Ponadto członkowie Zarządu uzgadniali, konsultowali i opiniowali wiele spraw bieżących, będąc z pracownikami biura w kontakcie telefonicznym, mailowym i osobistym.

Zarząd Stowarzyszenia przygotował i zwołał dwa Walne Zebrania Członków. W ramach swoich kompetencji Zarząd podjął 8 uchwał, natomiast Walne Zebranie Członków podjęło 15 uchwał.

5. Realizacja działań ujętych w Planie Komunikacji

Głównymi celami w ramach realizowanego przez Stowarzyszenie N.A.R.E.W. Planu Komunikacji są:

Cel 1: Informowanie i motywowanie do wspólnej realizacji LSR N.A.R.E.W.

Cel 2: Wsparcie potencjalnych beneficjentów LSR N.A.R.E.W.

Cel 3: Aktywność LGD na rzecz skutecznej realizacji LSR N.A.R.E.W.

Realizacja Celu 1 odbywała się poprzez organizację **konferencji, przygotowywanie ogłoszeń, organizację punktu informacyjnego, spotkań informacyjno-konsultacyjnych i udział w targach, warsztaty tematyczne.**

Stowarzyszenie N.A.R.E.W.-Narwiańska Akcja Rozwoju Ekonomicznego Wsi

Ul. Lipowa 4; 18-106 Turośń Kościelna; tel. i faks: 85 650 51 04

www.stowarzyszenienarew.org.pl; biuro@stowarzyszenienarew.org.pl

chnoroszcz, Kobylin-Borzmy, Poświętne, Krypno, Łapy, Sokoły, Suraz, Turośń Kościelna, Tykocin, Wyszki, Zawady

„Europejski Fundusz Rolny na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich: Europa inwestująca w obszary wiejskie”.

W ramach Celu 2 realizowanymi działaniami komunikacyjnymi były przede wszystkim: **doradztwo i szkolenia**.

Jednocześnie mając na uwadze potrzebę weryfikacji realizowanych działań komunikacyjnych i podnoszenia ich jakości w ramach **Celu 3** przeprowadzono przede wszystkim **badania / analizy i ewaluacje** wnoszące rekomendacje, które posłużą do modyfikacji działań LGD. Każdemu z celów odpowiadają wskaźniki produktu oraz efekty (rezultaty).

Poniższa tabela przedstawia jak kształtowały się te wskaźniki na koniec 2016r. w podziale na poszczególne cele.

Tabela 6 Zestawienie wskaźników realizacji Planu Komunikacji Stowarzyszenia N.A.R.E.W.

Cel	Nazwa działania i wskaźniki produktu i rezultatu	Jednostka miary	Wartość planowana (na cały okres realizacji LSR)	Wartość osiągnięta (stan na 31.12.2016 r.)	Udział procentowy
1	Kampania informacyjna nt. głównych założeń i efektów LSR na lata 2014-2020 oraz planowanych konkursów				
	Konferencja otwierająca i podsumowująca				
	liczba konferencji	szt.	2	1	50%
	liczba osób poinformowanych o głównych założeniach LSR na lata 2014-2020 i jej efektach	osoby	180	67	37%
	Ogłoszenia na stronie www Stowarzyszenia N.A.R.E.W.				
	liczba wejść na stronę www Stowarzyszenia	wejść/rok	3000	1692	56%
	Ogłoszenia w prasie, mediach społecznościowych i w siedzibach instytucji publicznych	szt.	20	4	20%
	Spotkania informacyjno-konsultacyjne w gminach LGD				
	liczba spotkań	szt.	77	10	13%
	liczba ankiet satysfakcji	szt.	1000	120	12%
	liczba osób uczestniczących w spotkaniach informacyjno-konsultacyjnych	osoby	1155	240	21%
	liczba osób zadowolonych ze spotkań przeprowadzonych przez LGD	osoby	700	120	17%
	Kontakt z pracownikiem LGD elektroniczny na stronie internetowej /	szt.	720	30	4%

Stowarzyszenie N.A.R.E.W.-Narwiańska Akcja Rozwoju Ekonomicznego Wsi

Ul. Lipowa 4; 18-106 Turośń Kościelna; tel. i faks: 85 650 51 04

www.stowarzyszenienarew.org.pl; biuro@stowarzyszenienarew.org.pl

cnoroszcz, Kobylin-Borzmy, Poświętne, Krypno, Łapy, Sokoły, Suraz, Turośń Kościelna, Tykocin, Wyszk, Zawady

„Europejski Fundusz Rolny na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich: Europa inwestująca w obszary wiejskie”.

	kontakt telefoniczny / mailowy				
	Przekazanie informacji do regionalnego Punktu Informacji o Funduszach Europejskich	szt.	10	4	40%
Kampania motywacyjna na rzecz zwiększenia uczestnictwa w realizacji LSR/lub wzrostu poparcia dla LSR					
Akcje motywacyjne (np. spotkania dot. prezentacji dobrych praktyk, spotkania nawiązujące partnerstwa projektowe, wyjazdy studyjne, warsztaty tematyczne, itp.)					
	liczba akcji motywacyjnych	szt.	70	1	1%
	liczba ankiet satysfakcji	szt.	1050	9	1%
	liczba osób uczestniczących w akcjach motywacyjnych	osoby	1050	9	1%
	liczba osób zadowolonych z udziału w akcjach motywacyjnych zorganizowanych przez LGD	osoby	840	9	1%
Kampania promocyjna założeń Lokalnej Strategii Rozwoju					
Komunikaty na stronie www Stowarzyszenia N.A.R.E.W. i na portalu społecznościowym					
	liczba wejść na stronę www Stowarzyszenia N.A.R.E.W.	wejść/rok	3000	1692	56%
	Materiały promocyjne	kpl.	15	6	40%
	Broszury / foldery	tytuły	5	1	20%
Akcje promocyjne (np. konkursy tematyczne, targi, wyjazdy studyjne, prezentacja promocyjna Stowarzyszenia podczas wydarzeń na obszarze LGD, itp.)					
	liczba akcji promocyjnych	szt.	51	22	43%
	liczba uczestników akcji promocyjnych	osoby	31255	11750	38%
	Liczba osób, które uzyskały informację o LSR	osoby	21500	5870	27%
2	Profesjonalne wsparcie wnioskodawców				
	Doradztwo indywidualne udzielane w biurze LGD, doradztwo udzielone przez pracownika LGD online na stronie internetowej / doradztwo telefoniczne / mailowe				
	liczba podmiotów, którym udzielono indywidualnego doradztwa	osoby	150	40	27%
	liczba osób, które złożyły wnioski po uprzednim udzieleniu indywidualnego doradztwa w zakresie ubiegania się o wsparcie na realizację LSR,	osoby	250	29	12%

Stowarzyszenie N.A.R.E.W.-Narwiańska Akcja Rozwoju Ekonomicznego Wsi
Ul. Lipowa 4; 18-106 Turośl Kościelna; tel. i faks: 85 650 51 04

www.stowarzyszenienarew.org.pl; biuro@stowarzyszenienarew.org.pl

cnoroszcz, Kobylin-Borzymy, Poświętne, Krypno, Łapy, Sokoły, Suraz, Turośl Kościelna, Tykocin, Wyszk, Zawady

„Europejski Fundusz Rolny na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich: Europa inwestująca w obszary wiejskie”.

	świadczonych w biurze LGD					
	liczba osób zadowolonych z udzielanego doradztwa przez LGD	osoby	250	40	16%	
Realizacja wykonanego planu szkoleń dla członków organu decyzyjnego i pracowników biura LGD						
	Szkolenia podnoszące umiejętności członków organu decyzyjnego	osobodni	124	31	25%	
	Szkolenia podnoszące umiejętności pracowników	osobodni	45	20	44%	
Realizacja doradztwa na rzecz potencjalnych beneficjentów LSR						
Szkolenia / warsztaty dla potencjalnych wnioskodawców						
	liczba szkoleń / warsztatów dla wnioskodawców	szt.	10	4	40%	
	liczba ankiet satysfakcji	szt.	200	35	18%	
	liczba osób uczestniczących w szkoleniach dla wnioskodawców	osoby	200	35	18%	
	liczba osób zadowolonych ze szkoleń przeprowadzonych przez LGD	osoby	160	35	22%	
3	Badania i analizy na rzecz efektywniejszej realizacji LSR w danym roku pod kątem ewentualnych zmian					
	Wywiady, formularze na stronie www, ankiety papierowe i elektroniczne					
		liczba ankiet (zgłoszeń)	szt.	560	1	0%
		liczba przedstawionych rekomendacji	szt.	560	1	0%
	Raport ewaluacyjny dot. realizacji LSR					
		liczba raportów dot. realizacji LSR	szt.	7	0	0%
		liczba osób, które zapoznały się z wynikami badań	osób/rok	1500	0	0%

Źródło: Opracowanie własne na podstawie dostępnych danych i opracowań przygotowanych w trakcie realizacji LSR

6. Wnioski

Analiza niniejszego raportu ewaluacyjnego obejmującego swoim zakresem okres od 29.06.2016 r. do 31.12.2016 r. nasuwa wnioski, że LGD Stowarzyszenie N.A.R.E.W.

Stowarzyszenie N.A.R.E.W.-Narwiańska Akcja Rozwoju Ekonomicznego Wsi
Ul. Lipowa 4; 18-106 Turośń Kościelna; tel. i faks: 85 650 51 04
www.stowarzyszenienarew.org.pl; biuro@stowarzyszenienarew.org.pl

cnoroszcz, Kobylin-Borzmy, Poświętne, Krypno, Łapy, Sokoly, Suraż, Turośń Kościelna, Tykocin, Wyszki, Zawady

„Europejski Fundusz Rolny na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich: Europa inwestująca w obszary wiejskie”.

efektywnie wydatkuje środki pieniężne oraz ma szansę na szybkie tempo osiągnięcia zamierzonych wskaźników celów i przedsięwzięć LSR na okres programowania 2014-2020. Ponadto, z dokonanej analizy wynika, iż w przedmiotowym okresie, zakładane do realizacji zadania, zarówno w Planie komunikacji jak i w Harmonogramie naborów wniosków, zostały zrealizowane, a co za tym idzie – przyczyniły się do osiągnięcia zakładanych wskaźników produktu i rezultatu.

Realizacja wskaźników zaprojektowanych dla działania 19. Wsparcie dla rozwoju lokalnego w ramach inicjatywy LEADER przebiega zgodnie z Planem działania, Planem Komunikacji oraz Planem Szkoleń i nie budzi zastrzeżeń w ich dalszej realizacji. Rekomenduje się utrzymanie co najmniej dotychczasowego poziomu realizacji działań.

W ocenie beneficjentów, którzy kontaktowali się z Biurem LGD na etapie ubiegania się o dofinansowanie, poziom efektywności i jakości pracy pracowników LGD wypadł dla biura Stowarzyszenia N.A.R.E.W. bardzo pozytywnie.

Doradztwo świadczone przez pracowników miało bardzo wysoki poziom. Beneficjenci, w 8 kryteriach jakości wystawili oceny powyżej 4 w 5 punktowej skali, a to najlepiej świadczy o wysokiej jakości pomocy zaoferowanej przez biuro Stowarzyszenia N.A.R.E.W.

Jedyną rekomendacją w tym zakresie, jest zatem utrzymanie tak wysokiego poziomu wsparcia w kolejnych latach pracy – zarówno w zakresie kompetencji jak i składu kadrowego biura LGD, wspierającego potencjalnych beneficjentów na etapie przygotowywania wniosków.

Wszelkie procedury wewnętrzne LGD zostały dostosowane do obecnie obowiązujących przepisów, które razem z wypracowaną strukturą organizacyjną stanowią spójny system wdrażania LSR.

Kolejnymi krokami podejmowanymi przez LGD Stowarzyszenie N.A.R.E.W. w ramach wdrażania LSR, będzie kontynuacja realizacji naborów zgodnie z harmonogramem naborów, realizacja projektów współpracy, realizacja działań promocyjnych oraz działań informacyjnych.

Stowarzyszenie N.A.R.E.W.-Narwiańska Akcja Rozwoju Ekonomicznego Wsi
Ul. Lipowa 4; 18-106 Turośń Kościelna; tel. i faks: 85 650 51 04

www.stowarzyszenienarew.org.pl; biuro@stowarzyszenienarew.org.pl

cnoroszcz, Kobylin-Borzmy, Poświętne, Krypno, Łapy, Sokółki, Surąż, Turośń Kościelna, Tykocin, Wyszki, Zawady